

Muzeum zamku Akershus w Oslo

Potęzna forteca góruje nad rozległym Oslo i fiordem. Jej część średniowieczna powstała na przełomie XIII i XIV wieku, jednakże na skutek zniszczeń w czasie oblężeń i pożarów była wielokrotnie przebudowywana, tak że obecna zabudowa pochodzi głównie z XVI i XVII wieku. W tym czasie Akershus pełnił zarazem rolę zamku obronnego i siedziby typu pałacowego. W 1716 roku wytrzymał on zwycięsko ostatnie oblężenie przez wojska Karola XII. Konserwacja zmaku i rekonstrukcja jego wnętrza trwała od 1930 do 1963 roku i obecnie muzeum zamkowe jest ważnym zabytkiem norweskiej kultury narodowej. Wyposażenie wnętrz mieszkalnych nie było łatwym zadaniem. Jedyne nieliczne dawne meble i urządzenia przetrwały trudne okresy dziejów Norwegii i należało uzupełnić je zabytkami przechowanymi w zbiorach prywatnych. Zamek w ubogim kraju nigdy nie był należycie urządzony. Zachował się interesujący list królowej Małgorzaty do króla Haakona VI z 1370 roku, w którym narzeka ona na chłód i niewygodę w pomieszczeniach zamkowych.

Obecnie muzeum zamkowe jest starannie wyposażone, co daje doskonałą przekrój chronologiczny w zakresie wyposażenia wnętrz mieszkalnych od późnego średniowiecza po ubiegłe stulecie. Do najpiękniejszych sal należy pomieszczenie Christiana IV, który panował w Danii i Norwegii w latach 1588—1648. Obecnie zrezygnowano z rozbicia wielkiej sali na mniejsze pokoje. Duży komplet renesansowych mebli uzupełniają kobierce i tapiserie wykonane około połowy XVII wieku przez E. Leyniersa według kartonów J. Jordaensa. Druga wielka sala, zamieszkiwana przez wspomnianą już królową Małgorzatę, córkę Waldemara Atterdaga, urządzona została również meblami i tapisieriami z XVII wieku. Całkowicie zrekonstruowano trzecią ogromną salę związaną z królem Olafem V. Przy rekonstrukcji sufitu korzystano z zachowanych wzorów podobnych rozwiązań z norweskich średniowiecznych drewnianych kościołów. Podobnie odtworzono okna i wystrój ścian. Sala ta została wyposażona jako wielka jadalnia. W wielu mniejszych znajdują się piękne komplety renesansowych mebli. Na uwagę zasługuje również pomieszczenie biurowe z pierwszej połowy XIX wieku, zajmowane przez słyn-

Ryc. 1. Działziniec zamku Akershus z wieżą zbudowaną w latach 1622—1625, wg: Stephan Tschudi Madsen, *Akershus Slott. Akershus castle*. Oslo, Oslo 1980, s. 11

Ryc. 2. Zamek Akershus, sala Christiana IV, wg: S. T. Madsen,
Akershus Slott..., s. 13

nego poetę norweskiego Henryka Wergelanda, który był od 1840 roku kierownikiem zamkowego archiwum. Zamek Akershus stanowi doskonały przykład rozsądnej i fachowej rekonstrukcji pałacowych wnętrz mieszkalnych w ubogim w zabytki historyczne Oslo. Odczuwa się oczywiście brak wyposażenia mniej oficjalnych pomieszczeń mieszkalnych. Zamek nie był stałą siedzibą królewską i nie należało stwarzać takiego wrażenia; było to miejsce oficjalnych wizyt królów, przebywających stale w Danii, i miejscem politycznych spotkań. W jednej z dużych sal urządzono wystawę norweskich tapiserii figuralnych, których produkcja kwitła już od średniowiecza. Tapiserie te przedstawiają sceny biblijne i inne wydarzenia historyczne i wiążą się doskonale z wnętrzem muzeum zamkowego.

Irena Turnau
(Warszawa)